

ffjellig op ligeoverfor dem. Er nu Taleren her om at sælge Bøndergodsset, kan Staten ved de i Loven af 24de April 1860 omhandlede Stiftelser, hvis Bestyrelse er underlagt Staten, betragtes som Disponent over Godsset. Der kan Intet være til Hinder for, at Staten, som Bestyrer af disse Godsfer paa rette Eiers Vegne giver sit Samtykke til en Lov, der gaaer ud paa at sælge Bøndergodsset. En sliq Lov bliver ikke nogen Tvangslov. — Ganske anderledes med Hensyn til de Stiftelser, der ere omtalte i Lovudkastet. Her er Bestyrelsen uafhængig af Staten. Godsset maa betragtes snarere som Majoratsgods, og Staten kan ikke ansees som Disponent derover. Paa Grund af disse Stiftelsers forskellige Characterer fra de i Loven af 24de April 1860 omhandlede maa jeg altsaa modsætte mig, at denne Lov faaer Anvendelse paa dem. Men foruden disse almindelige Betragtninger er der ogsaa en speciel Grund, hvorfor jeg maa modsætte mig dette Lovforslag, og det er en væsentlig Omstændighed. Naar jeg nemlig tager Hensyn til de Priser, som ere komne til Anvendelse ved Salget af Gods fra Stiftelser efter Loven af 24de April 1860, ere disse af den Besskaffenhed, at Fæsterne paa det i dette Lovudkast omhandlede Bøndergods ikke ville vinde Noget, snarere ville de tabe. Middelpriisen for de Afhændelser, der have fundet Sted efter Loven af 1860, er circa 1500 Rd. pr. Tde. Hartkorn. Efter de Meddelelser, jeg har med Hensyn til Salget paa Vallø og Bemmetofte Godsfer, som jeg kortelig skal gjengive, vil det sees, at Godsset her er mere gunstigt for Beboerne. Ved Aarets Begyndelse var der af Bemmetofte Gods solgt ca. 360 Tdr. Hartkorn, noget over Halvdelen af Bøndergodsset, ialt 59 Gaarde. Dette er solgt til en Middelpriis af 1186 Rd. pr. Tde. Hartkorn eller ca. 135 Rd. pr. Tde. Land. Kun to Gaarde ere solgte ved Auction, de øvrige ere solgte til Fæsterne eller deres Børn. De to, der solgtes ved Auction, kostede 1682 Rd. pr. Tde. Hartkorn eller eet Hundrede og nogle og Firtindstyve Rigsdaler pr. Tønde

Land. Prisen for de ved Auction solgte Gaarde har altsaa været omtrent 500 Rd. høiere pr. Tde. Hartkorn end for de øvrige. I det Hele kan det beregnes, at Salget paa Bemmetofte Gods har været omtrent 500 Rd. under den Priis, som man maatte antage, at Fæstegaardene vilde have i almindelig Handel og Wandel. — Paa Vallø Gods er der solgt indtil Begyndelsen af dette Aar 30 Gaarde til en Priis af henved 1200 Rd. pr. Tde. Hartkorn, naar Urveafgiften, der er 4 Tdr. Byg pr. Tde. Hartkorn, capitaliseres. Vil man nu, foruden disse mere almindelige Betragtninger, hente de fra de omhandlede Stiftelsers mere private Character, tage Hensyn til, at Salget af deres Bøndergods er i god Gang, at der tillige sælges billig, idet Priserne ere under den Priis, hvortil der sælges i Henhold til Loven af 24de April 1860, kan jeg ikke være enig med den ærede Forslagsstiller, der nu vil fremkomme med en Lov, som skal gaae ud paa at drage disse Godsfer ind under Bestemmelserne i Loven af 24de April 1860. Jeg vil derfor stemme imod dette Lovudkast.

Casse: Jeg har forlangt Ordet for at udtale mig imod det foreliggende Lovforslag. Den ærede sibste Taler har allerede paavist, at det ikke kan ansees rigtigt, naar den af de ærede Forslagsstillere, der talte for Lovforslaget, bemærkede, at dette maatte være begrundet ved det samme Hovedhensyn, som havde fremkaldt Bestemmelserne i Loven af 24de April 1860. Den ærede Taler gjorde opmærksom paa, at der var en væsentlig Forskjel mellem disse 4 Stiftelser, der ikke kom til at gaae ind under Loven af 1860, og de Stiftelser, med hvilke dette var Tilfældet, og han har i denne Henseende fremhævet deels Oprindelsen, deels Formaalet og deels Bestyrelsesmaaden. Jeg for mit Vedkommende vil ikke, saaledes som han, lægge saamegen Vægt paa Oprindelsen og ikke heller paa Formaalet; men berimod forekommer Bestyrelsesmaaden mig at være noget aldeles Afgjørende. Den ærede